

راهنمود کوچک باغداری

(از مراحل احداث تا رفع حاصل و بسته بندی)

سردار محمد (دوست)

۲۰ اپریل ۲۰۲۶

سیب عاری از هرگونه مرض در قریبه اتحاد ولسوالی اشکاشم

مقدمه:

اهمیت اقتصادی باغداری به همه واضح و روشن است ولی چند نکته را باید ذکر کرد اینکه باغداری یک شغل پرمحصول و پر عاید است که کار و مصرف کم ولی محصول و عاید بالادارد. از تحقیقات که محققین انجام داده اند میرساند که حاصلات باغداری 8-12 برابر زیادت از حبوبات و از غله جات است.

عملیات زراعتی در باغداری آسانتر و کم مصرفتر است. میوه مهمترین صادرات ممالک زراعتی را تشکیل میدهد. پس کشور ما که استوار به زراعت است آب و هوای مناسب به باغداری دارد باید کوشش شود که باغداری خود را به استاندارد های بین المللی عیار ساخت تا باشد نقش خود را در بازار های جهانی به شکلی که لازم است بازی کرد.

باغداری نه تنها در سلامتی خانواده ها و در مجموع در جامعه نقش ارزشمند را بازی میکند؛ بلکه در تغییرات اقلیمی نیز از اهمیت زیادی برخوردار میباشد، طوریکه دانشمندان به اثبات رسانیده اند که یک درخت بطور اوسط برای 20 تا 22 انسان هوای تصفیه شده یا اکسیجن را فراهم

میکند، در صورتیکه لا اقل 20000 نفر هرکدام یک باغ 100 نهاله سیب را احداث نمایند تقریباً 40 ملیون انسان از هوای تصفیه شده استفاده کرده میتوانند. همچنین اگر همین باغداران از هر باغ ویا مشخصتر از هر درخت 50 کیلوگرام سیب حاصل بدست بیاورند و هر کیلو گرام را به قیمت 40 افغانی بفروش برسانند در حدود 4 ملیارد افغانی را منفعت بدست آورده میتوانند که هم بشکل مستقیم همین باغداران صاحب سرمایه میشوند و هم بشکل غیر مستقیم جامعه ودر مجموع دولت از آن بهره وافر گرفته میتواند، به همین منظور همه کسانیکه زمینداری حتی کوچکی داشته باشند به این عمل نیک آنها را توصیه و تشویق مینماییم.

فهرست مندرج این رهنمود کوچک:

- 1-تاریخچه مختصر باغداری
- 2-اهمیت باغداری
- 3-تصمیم گیری
- 4-مطالعه اقلیم
- 5-انتخاب زمین
- 6-سرمایه برای احداث باغ
- 7-آماده سازی زمین
- 8-نفشه و دیزاین باغ
- 9-انتخاب نهال
- 10 انتقال نهال
- 11-غرس نهال
- 12-فاصله بین نهالها
- 13-گرده افشانی
- 20-استعمال فرمتر
- 21 استعمال بوردومیکسچر
- 22-شاخه برای
- 23-استعمال کود
- 24-کنترول امراض وحشرات
- 25-تقسیم بندی ادویه جات
- 26-مراحل ادویه پاشی
- 27-امراض مهم در درختان
- 28-طریقه ساختن لایم سلفر
- 29-رفع حاصل وبسته بندی
- 30-مارکیتنگ

تاریخچه مختصر باغداری:

تاریخ مؤثق کشت میوه جات و سبزیجات معلوم نیست ولی مصریان قدیم برای تولید این حاصلات به باغداری رو آوردند و عملیتهای زراعتی مانند شاخه بری، آبیاری و آماده ساختن زمین آشنا یی پیدا نمودند و به تعقیب باغداری در یونان قدیم رواج یافت که تقریباً به 500 سال برمیگردد، رومیان به عملیات پیوند زدن تناوب کشت و مصرف کود حیوانی و استفاده برای ساختمان نیز آگاهی داشتند. در اواخر قرن پنجم میلادی با گسترش اسلام و پیشرفت علمی که همزمان باقرون وسطی بود زراعت و باغداری در بسیاری ازکشور های اسلامی آن زمان مانند عراق، شام، ایران و هند رواج پیدا کرد و به تولیدات حاصلات مختلف باغداری می پرداختند.

در اوایل قرن 14 باغداری در ایتالیا و فرانسه پیشرفت چشمگیر داشت و به دنبال آن کشف حجره توسط رابرت هوک طبقه بندی علمی نباتات توسط کاری لینه و مطالعات ارثی گریگور مندی از مهم ترین عبادات و انکشاف این دوره در طی قرون 18-19 میلادی به حساب میرفت.

در طی قرن (20) بایپشرفت در زمینه های مختلف علوم به خصوص تولید تخم اصلاح شده، کودها و ماشین آلات زراعتی تحولات چشمگیری در زراعت و باغداری رونما گردید. هر چند باغداری اصطلاح نسبتاً تازه است و برای اولین بار در قرن 17 ام در نوشته ها به مشاهده رسیده بود، هر چند باغداری را با تاریخ بشریت همگام میشمارند این لغت از دو کلمه لاتین (Hortus) یعنی باغ، و (Culture) یعنی کشت شده است مفهوم کلی آن (Culture of Garden) معنی باغداری را میدهد و یا به عباره دیگر باغداری علم شناخت پرورش و تولید میوه جات سبزی جات و نباتات زینتی میباشد و از مزرعه داری مجزا است.

اکنون زراعت در همه جا به تکنالوژی پرورش نباتات و حیوانات اطلاق میشود. باغداری به مفهوم امروزی خود آن قسمت از زراعت نباتات است که به حاصلات باغ نسبت داده میشود. در حالیکه اگر انومی یعنی علم نباتات به محصولات مزرعه غله جات و جنگلداری و درختان جنگلی و حاصلات و اثرات آن مربوط است. بسیاری از محصولات باغداری تازه مورد استفاده

قرار میگردد که در مقابل تولیدات جنگل و همچنان اگر انومی اکثراً خشک به مصرف میرسد ولی سروکاری باغداری با نباتاتی است که به شکل تشکیلی (زود رس) زرع میشوند و ارزش و محصول زیاد را دارا میباشد. از باغداری بصورت عموم از ساحه کم عاید زیاد بدست می آید ولی بر عکس از نباتات مزروعی یا extensively grown در ساحه زیاد زرع شده ولی عاید آن نظر به نباتات هار تکلچر کم می باشد.

اهمیت باغداری:

- تمام نباتات در زندگی انسانها اهمیت بسزاء خود را بازی میکنند که از آنجمله باغداری جایگاه خاص خود را میداشته باشد. درختان و جنگلات در تصفیه هوا و در توازن نگهداشتن اتمسفر زمین رول زیاد دارد که از جمله ضروریات حیاتی انسان به شمار میرود نه تنها انسان بلکه تمام موجودات روی زمین به آن نیاز دارند. حاصلات باغداری (میوه جات) در تغذیه و سلامت انسان اهمیت بسزاء و مهم دارد و این همه محصولات و نتایج احداث باغها و جنگلات است پس باید در حفظ، ووسعت بخشیدن این شغل مهم بسیار تلاش کرد.

- اهمیت اقتصادی باغداری به همه واضع و روشن است ولی چند نکته را باید ذکر کرد اینکه باغداری یک شغل پرمحصول و پر عاید است که کار و مصرف کم ولی محصول و عاید خوب دارد. از تحقیقات که محققین کرده اند ثابت گردیده است که حاصلات باغداری 8-12 برابر زیاتر از حبوبات است. عملیات زراعتی در باغداری آسانتر و کم مصرفتر است. میوه مهمترین صادرات ممالک زراعتی را تشکیل میدهد. پس کشور ما که استوار به زراعت است آب و هوای مناسب به باغداری دارد باید کوشش کنیم که باغداری های خود را عیار به استاندارد های بین المللی بسازیم تا بتوانیم نقش خود را در بازار های جهانی به شکل که لازم است بازی نماییم.

تصمیم گیری:

شرط اول در احداث باغ تصمیم گرفتن به آن است که حداقل یک سال قبل از احداث باید تصمیم گرفت و درین ارتباط با افراد مجرب و مسلکی مشوره صورت بگیرد؛ تمام تدابیر باغداری را بشمول انتخاب زمین؛ توان پولی؛ وسایل و ابزار کار؛ نوعیت نهالهای مثمر و غیره قبلا پیشبینی کرده باشد.

مطالعه اقلیم و در نظر گرفتن شرایط جوی:

برای باغداری و احداث آن باید اقلیم (آب و هوا، طول فواصل سال، بادهای، و غیره) را دقیقاً مطالعه کرد تا دقیق گردد که کدام نوع از نهالها توافق با اقلیم منطقه دارد.

درختان و میوجات مختلف به آب و هوای (اقلیم) متفاوت ضرورت دارند. بطور مثال نباتات مختلف در طول سال دوره های مختلف استراحت دارند پس بدین منظور اگر ما نباتات مناطق سرد را در گرم و یا برخلاف گرم رادر مناطق سرد بخواهیم تربیه کنیم نتیجه منفی را بدست خواهیم آورد. همچنان موجودیت بادهای موسمی، فواصل سال این همه در نمو درخت، کیفیت، میوه، و بارداری و حاصل درخت رول مهم دارد.

بطور مثال : در مناطق که زمستان برفی و سرد دارند گیلاس میتواند حاصل و عاید خوب داشته باشد ولی باید گفت که نهال های جوان آن مقاومت در مقابل سردی را ندارد. پس باید پیشبین بود که در زمستان نهالهای جوان آن باید از سردی محافظت شود. به همین ترتیب درختان سیب، زردآلو مقاوم تر از نهال گیلاس در زمستان است ولی در مناطق بسیار سرد نموبطی دارند، و در مناطق که درجه حرارت در آن از 5 سانتی گراد پائین نیاید نمو خوب دارد ولی باردار نمیشود.

پس این مثالها نشاندهنده آن است که اقلیم و مطالعه آن برای باغداری بسیار مهم است. بهترین و آسانترین طریقه در این مورد مشاهده و مطالعه کردن باغهای همجوار است و در صورت که موجود نباشد باید با افراد مسلکی و باتجربه مشوره شود. در صورت موجودیت بادهای قوی مؤسمی که خطر به باغ داشته باشد باید در مورد احداث باد شکنها فکر شود.

تمام درختان میوه دار برگ ریز ضرورت به یک وقت معین هواسرد دارد که پائینتر از 5 درجه سانتی گراد باشد تا بتواند باردار شود و میوه بگیرد. و قسمیکه قبلاً ذکر نمودیم در مناطق که درجه حرارت از 5 پائین نیاید درختان نمو سریع خواهد داشت ولی میوه نمگیرد.

انواع مختلف درختان میوه دار به مدت (دوران استراحت) به برف و هوای سرد ضرورت دارد.

انتخاب زمین:

بعد از انتخاب نوع مناسب به اقلیم موجوده آن منطقه، باید دقت در انتخاب زمین شود که در آنجا باغ احداث می‌گردد باید نوعیت خاک آن مطالعه گردد تا دانسته شود که رشد درخت در آن چطور خواهد بود و کدام نوع از درخت توافق خوبیتر در آن دارد.

بطور مثال: نمو درخت در خاکهای لومی سریع وقوی است. اما در خاکهای کلی یا زردگل بسیار بطی وضعیف میباشند و درختان خوردوناتوان بار می‌آورد. و خاکهای زیاد ریگی برای باغداری انقدر مناسب نمیباشد.

سرمایه:

احداث یک باغ به مقدار سرمایه ابتدائی ضرورت دارد که قبلاً آنرا باید آماده و در نظر گرفت.

این سرمایه برای آماده کردن نهال، زمین، ترانسپورت، ادویه جات زراعتی و یک سلسله سامان آلات ضرورت میشود. زیرا باغداری شغل تقریباً دیررس است یعنی صرف بعد از چند سال میتوان حاصل گرفت پس برای این موضوع باید پیشبین بود.

آماده ساختن زمین:

بعد از بررسی تمام این مسایل قبل از احداث یک باغ زمین منتخبه را باید آماده غرس نهال کرد. چون بعد از نهال شانی نمیتوان که تمام عملیات دلخواه خود را در زمین انجام داد پس قبلاً باید زمین را خوب هموار کرده و به شکل منظم کردبندی نمود، سیستم آبیاری منظم را تنظیم کرده تا در آینده به مشکل مواجه نشد، اشجار غیر ضروری در زمین ویا اطراف آنرا بایداز بین برد، کردها را نرم ساخته و حاصلخیزی زمین را توسط انتقال کودهای حیوانی باید بلند برده شود. این همه مسایلی است که عملیات زراعتی را در آینده آسانتر میسازد

زمین خوب نرم وقلبه عمیق گردد در صورت امکان توسط تراکتور به عمق ۴۰ سانتی شخم زده شود.

نقشه و دیزاین باغ:

مرحله بعدی در احداث باغ نقشه و دیزاین آن است. چونکه یک نقشه و دیزاین درست در احداث باغداری رول مهم در حاصلخیزی، کیفیت میوه، و عملیات زراعتی دارند. طریقه های مختلف نقشه کشی و دیزاین وجود دارد که در اینجا صرف از چند نوع معمول واسان ان یادآوری مینمایم.

- شکل مربع

این سیستم فعلاً مورد استفاده قرار نمیگردد زیرا ضایعات زمین در آن زیاد است و عملیات زراعتی را مشکل میسازد.

- شکل مستطیل

این سیستم مروجترین شکل دیزاین است زیرا از ضایعات زمین جلوگیری کرده و عملیات زراعتی در آن به سهولت انجام شده میتواند. ویکی از شکل بهتر دیزان در باغداری است.

- شکل سترنجی

فوائد این شکل در گنجاندن نهال زیاد در عین زمین است ولی وقت درخت به ثمر میرسد تمام عملیات زراعتی را در باغ به مشکل مواجه میسازد و واضعا" که بالای کمیت و کیفیت میوه تاثیر سؤ دارد. بناً این روش نیز توصیه نمیشود.

برای اشکال ذیل طریقه های مختلف نقشه کشی وجود دارد که دو نوع مهم آن به معرفی گرفته میشود.

1- طریقه تخته ئی (ویا نشانی با میخ چوبی)

در این طریقه ضرورت به رجه، کج، میخهای چوبی، متر و تخته مخصوص نیاز است.

طریقه بسیار مروج و تخنیکی است؛ اولاً" در یک طرف یا هم در وسط زمین شرقاً و غرباً یک خط مستقیم انداخته میشود که این خط را به نام خط اساسی نیز یاد میکنند بعداً" خطوط مستقیم دیگر را به زاویه 90 درجه از خط اساسی به سمت شمال و جنوب بالای خط اساسی قرار داده میشود؛ خطوط مذکور را توسط متر به اندازه های دلخواه خود که برای فاصله ها بین قطرها تعیین شده تقسیم میگردد؛ فواصل بین دو درخت را تعیین میکنند بعداً" در فواصل معین آن میخهای چوبی میشود که جای شانندن نهال را نشان میدهد. باید تعداد میخهای چوبی دوچند تعداد نهالها باشد. بعداً" یک تخته چوبی که به نام تخته نهال شانی یاد میکند این تخته به اندازه 1متر و 25 سانتی متر طول و 15 سانتی متر عرض و 2 سانتی متر ضخامت دارد.

-طریقه استعمال تخته نهال شانی

تخته بشکلی در زمین قرار میگیرد که خالیگاه وسطی در قسمت میخ کوبیده شده

قرار بگیرد، بعداً" خالیگاههای دو طرف تخته را میخ چوبی میکوبیم و

میخ وسطی را کشیده تاجای برای کندن چقورک ازاد گردد

ووسط دومیخ را به اندازه یک متر دایروی کندن کاری میگردد.

که بعد از کندن کاری در وقت نهال شانندن همان تخته چوبی را در وسط دو میخ کوبیده شده قرار داده و خالیگاه وسطی تخته جای شانندن نهال است.

تخته مخصوص نهال شانی

2- طریقه رجه یا خاده چوبی:

این اسانترین طریق برای نقشه کشی است که در هر جای میتوان به اسانی تطبیق نمود. در این طریقه ضرورت به رجه، کج، دو دانه خاده چوبی و یاریسمان (10 متر) و یک دانه متر ضرورت است.

اولاً در یک طرف زمین یک خط مستقیم کشیده و یک خط دیگر را به زاویه 90 درجه از خط اساس توسط کج به طرف دیگر زمین کش کرده میشود، بعداً هر دو طرف خط را به اندازه که شانندن نهال را پلان کرده ایم نشانی میشود یعنی 4 متره یا پنج متره؛ بهر اندازه که فاصله بین دودرخت راتعین میگردد.

بهتر است توسط میخهای چوبی آنرا نشانی کردو بعداً که هر دو طرف را نشانی گردید از همین دوخط اساسی نقشه اندازی نهالها توسط خادهای چوبی و یا ریسمان انجام میشود خادهای چوبی یا ریسمان به اندازه که پلان غرس نهال را دارید باید موجود داشته باشید یعنی اگر بخواهید فاصله بین نهال ها را سه متر در چهارمتر در نظر داشته باشید، پس یک خاده چوبی سه متره و دیگر آن چهار متره داشته باشید، درین صورت به 3 نفر نیاز است که ریسمان یا خاده ها را با خود داشته باشند و در جاهای مناسب آنها را تنظیم نمایند .

انتخاب، انتقال و غرس نهال:

شرایط ذیل در نهال شانی باید مراعات گردد:

- در بهار که نهال هنوز از خواب زمستان بیدار نشده باید نهال شانی صورت بگیرد
- بهترین نهال آن است که مستقیماً از قوریه کشیده شده و شاننده شود
- در وقت نهال کشی از زمین باید کوشش شود که نهال با تمام ویا حد اکثر ریشه آن کشیده شود
- ریشه های نازک نهال باید در معرض مستقیم شعاع آفتاب و باد قرار داده نشود و نم دار نگهداری شود
- برای بهتر نگهداشتن و انتقال نهال بهتر است تا نهالهای کشیده شده از قوریه را در یک کاغذ مرطوب ویا بوره آره نم دار با بوری تاری پیچانیده شود
- در صورت که به مناطق دوردست نهال انتقال داده شود ویا به مدت طولانیتر نگهداری شود باید تمام بدنه نهال را در بوره آره مرطوب و بوری تاری پیچاننده شود ودر جاهای سرد نگهداری گردد.
- نهال باید عاری از مرض باشد
- قطر نهال متوسط باشد که نه بسیار دبل و نه هم نازک باشد
- پایه مادری و پیوند نهال معلوم و اطمینانی باشد
- نهال باید یکساله باشد
- نوع وورایتی های مختلف از هم دیگر جداگانه بسته بندی شده و نشانی گردد.
- قبل از نهال شانی نهالها را برای 6-12 ساعت در آب گذاشته تا ریشه آن خوب آب بگیرد ویک یک برای شانندن از آب کشیده شده و شاننده شود.
- چقری که برای شانندن نهال آماده شده باید به عرض ۶۰ و عمق یا چقری ۶۰ سانتی متر باشد
- در وقت کندن چقرکها باید خاک سطحی زمین الی ۳۰ سانتی به یک طرف و خاک تحتانی آن به طرف دیگر جمع آوری گردد.

- در وقت شانندن نهال ابتدا خاک جمع آوری شده از سطح زمین را بالای ریشه های نهال انداخته و بعداً "خاک باقی مانده روی زمین را بالای آن انداخته شود و 80% چقرکها از خاک پر شده و خوب تخته گردند تا در وقت آبیاری از نشست زیاد جلوگیری شود.
- برای هر نهال به اندازه نیم پاؤ کود فاسفیت دار انداخته شود 7-10 سانتی دور تر از ریشه درخت استعمال گردد
- بعد از تمام کردن عملیات ذکر شده نهالهای تازه شاننده شده دفعتهآ آبیاری گردد.
- نهالها باید مستقیم شاننده شود و بعد از آبیاری دوباره کنترل گردد. در صورت که بعضی نهالها کج شده باشد راست گردد.
- بعد از زنده شدن نهال وقتکه به اندازه 7-10 سانتی نوده کشید؛ کود یوریا استعمال گردد(بطور اوسط 25 گرام) و این کار بعد از هر دو آبیاری تکرار گردد.
- کود باید در دورادور نهال به اندازه چند انچ دورتر از تنه نهال انداخته شود. و دایماً قبل از آبیاری کود داده شود، و یا هم بعد از آبیاری وقتیکه زمین وتر گردید کود یوریا با خاک مخلوط شود و روز پنجم آبیاری گردد.

غرس نهال به قطار به فاصله 4*4 در گنج اباد اشکاشم

نهالهای انتقال یافته از قوریه بزمین

فاصله بین نهال:

روشنی آفتاب و برگ درختان دو عامل عمده حاصل دهی در درختان است. برگ که به شکل یک فابریکه غذا سازی در درخت است، درخت را آماده بارداری یعنی میوه گرفتن میسازد. و برگ این کار را وقتی میتواند خوبتر انجام بدهد که روشنی کافی آفتاب به آن برسد.

پس باید در یک باغ درختان به اندازه زیاد غلو نباشد که یکی بالای دیگر سایه به افگند.

در ختان مصافه کافی در قطارها باید داشته باشد تا از یکطرف عملیات زراعتی را اسان کند (دواپاشی ها، انتقال و جمع آوری حاصل، شاخه بری وغیره) وهمچنان روشنی کافی نور آفتاب به تمام درختان برسد.

برای تعیین کردن اندازه بین درختان کدام فورمول خاص موجود نیست که فواصل بین درختان را در تمام مناطق توسط آن معلوم نمود چونکه رشد نبات در مناطق مختلف از هم متفاوت است.

گرده افشانی و ضرورت آن:

گل هر درخت ضرورت به القاح شدن دارد تا میوه بگیرد. یعنی گرده یک گل باید بالای گل دیگر بریزد. بعضی درختان قابلیت این را دارد که خود بخودی در آنها القاح صورت بگیرد، ولی یکتعداد از درختان ضرورت به جنس دیگر از هم نوع خود دارد تا القاح شود. بطور مثال:

نوع سیب زرد توانائی القاء خودبخودی را دارد و زردالو هم همین قابلیت را دارد، ولی سیب سرخ (گولدن دیلیشوز) این توانائی را

ندارد و ضرورت به جنس دیگر در پهلوی خود دارد تا القاح در آن صورت گرفته و باردار شود.

بدین منظور باید از انواع مختلف درختان میوه در باغهای خود داشته باشیم تا فیصدی حاصلخیزی آن بالا برود. یعنی اگر میخواهیم که یک باغ سیب گولدن دیلیشوز یا سیب سرخ داشته باشیم حتماً باید برای هر 6 یا 8 درخت سیب یک درخت سیب زرد نیز در باغ داشته باشیم. که این اصل در باغهای گیلان نیز خیلی مهم است. همچنان موجودیت یکتعداد حشرات برای باغ در وقت گرده افشانی بسیار مهم است بخصوص زنبور عسل. تجارب نشان داده است در باغ که زنبور عسل در وقت گرده افشانی موجود باشد تقریباً 30% در حاصلات از دیاد میاید.

در وقت پلان نمودن باغ موضوع گرده افشانی باید در نظر گرفته شود و باید دو نوع همان درخت میوه که در یک وقت گل میکند تقسیم بندی شود

طریقه ساختن فرمتر:

در اول یک حوض به اندازه 3 متر طول؛ 2 متر عرض و 1 متر عمق کندن کاری میشود

مواد لازمه:

بایوآب: 5 بوتل

گرقتد: 5 کیلو

پارو حیوانی، کاسفید پوسیده، خس و خاشاک گیاه هزره و غیره: 5 کراچی

آب: به قدر ضرورت

پلاستیک: 5 متر

بیرل: 1 دانه

(به هر بوتل بایوآب یک کیلو گرقند و یک متر پلاستیک نیاز است)

بایوآب و گرقند را یکجا داخل بیرل پر از آب مخلوط نموده و به مدت ۷-۱۰ روز در معرض آفتاب قرار می‌دهیم و همچنان هم زمان با این در همین مدت پارو حیوانی را داخل حوض که کندن کاری شده باشد و توسط پلاستیک احاطه شده باشد یک جا با آب داخل حوض مخلوط میشود به مدت ۷-۱۰ روز کامل.

بعد از مدت تعیین شده مواد داخل بیرل را داخل حوض اضافه نموده و به مدت ۵-۷ روز با مواد داخل حوض مخلوط و کاملا که آماده شد میتوان زمین را توسط مواد داخل حوض آبیاری نمود.

وقت استعمال فرمنت در زمانیکه نبات در حالت نمویی قرار داشته باشد و درجه حرارت لا اقل از مثبت 15 بالاتر باشد.

طریقه درست کردن فرمنت در قریه کشنیاخان واخان

فواید فرمنت

- یک مواد ارزان و اقتصادی
- مواد طبیعی و بدون ضرر
- زمین را منفرد سازد
- زمین را مانند خمیر نرم میکند
- تولیدات و حاصلات را بلند میبرد
- مقاومت زمین و نبات را در مقابل امراض و حشرات زیاد میکند و کنترل کننده امراض و حشرات در زمین است
- یک مواد انتی بیوتیک یا ضد میکروب است
- نصب کننده نایتروجن در زمین است
- بکتریا مفیده را در زمین افزایش میدهد
- توانایی نگهداری آب را در زمین و نبات افزایش میدهد
- ساختمان خاک را منظم میکند

طریقه ساختن محلول موردومکسچر برای درختان

مواد لازم برای محلول موردومکسچر

- 1- ۱-چونه آب نارسیده
- 2- ۲-نیل توتیا
- 3- ۳-نمک

- 4- آب
- 5- برس رنگ مالی
- 6- بیرل

در ابتدا چونه آب نارسیده را داخل بیرل با مقدار آب ضرورت یک جا نموده تا چونه کاملا به جوش بیاید و نیل تویتا را نیز با مقدار آب ضرورت در یک ظرف جداگانه چوشاند و بعد از سرد شدن هر دو مواد را مخلوط نموده و نمک را نیز با این دو مواد فوق الذکر یک جا مخلوط میکنیم. و بعد از اینکه مواد فوق الذکر کاملا سرد شدن میتوان

مواد مخلوط شده و آماده شد را در تنه درختان استفاده نمود.

وقت استعمال بوردومیکسچر در تیرماه ترجیح داده میشود.

فواید بوردومکسچر

- یک مواد ارزان و اقتصادی است
- طبیعی و بدون ضرر میباشد
- درخت را از شعاع آفتاب محافظت میکند
- تنه درخت را از پوست شدن محافظت میکند
- امراض و حشرات در درختان کنترل میگردد
- بخاطر زیبایی درخت نیز می انجامد

استعمال بوردومیکسچر در واخان

درست کردن بوردومیکسچر در واخان

شاخه بری:

- شاخ بری در نهال به مقاصد ذیل اجراء میشود:
- 1- بخاطر چوکات بندی بهتر و خوبتر درخت جوان
- 2- برای بلند بردن کیفیت میوه
- 3- بلند بردن حاصلات درخت
- 4- جوان نگهداشتن درخت برای سالهای زیاد.
- 5- کنترل امراض و حشرات
- 6- برقرار نمودن موازنه و تعادل بین تعداد شاخها، برگ، ریشه و تنظیم نمودن مواد غذایی در قسمتهای مختلف درخت
- 7- کنترل سال بری
- 8- جلوگیری از شکستن شاخه ها در اثر ازدیاد میوه

شرایط ذیل باید در شاخه بری مراعات گردد:

- الف: وقت و زمان شاخه بری: بهترین وقت شاخه بری برای هر نوع از درخت دوره استراحت درخت است. یعنی وقت که تمام برگ درخت بریزد و فعالیت های فیزیولوژیکی درخت توقف بیابد. که در مناطق مختلف شاید این زمان مختلف باشد ولی در اکثریت مناطق مرکزی افغانستان در ماه میزان بعد از جمع اوری حاصل و برگریزی این عملیه انجام داده میشود. ولی در یکتعداد از مناطق گرم سیرمیتوان این عملیه را در ماه سنبله بعد از جمع اوری حاصلات که هنوز برگ هم امکان دارد در درخت موجود باشد میتوان شاخه بری نمود زیرا در این وقت شاخه های خشک درخت به خوبی شناخته میشود.
- در صورت که در اوقات ذکر شده شاخه بری نشود میتوان در مناطق گرم در شروع زمستان و در مناطق سرد در آخر زمستان شاخه بری کرد؛ اما باید متوجه بود که قبل از زنده شدن درخت و یا پندک کردن درخت این عملیه را انجام داد.
- ب: تمام وسایل ضروری شاخه بری قبلاً آماده و عقیم شده باشد. (قیچی، آره، و سه پایه برای درختان کلان)
- ج: در صورت که تجربه شاخه بری نداشته باشید ابتداء همراه به یک شخص باتجربه یکجا کار و شاخه بری نمائید.
- د: تمام سامان آلات شاخه بری باید پاک نگهداری شود زیرا امکان انتقال امراض از یک باغ به باغ دیگر توسط آن وجود دارد.
- د: سطح برش شده هموار و مایل و همسطح پوست صورت بگیرد تا قسمت قطع شده زود ترمیم گردد.
- و: قسمت قطع شده باید توسط موم و یا رنگ روغنی پوشیده شود تا از بروز افات و امراض حیوانی جلوگیری شود

انواع شاخه بری:

شاخه بری به دو قسم است:

- ۱- شاخه بری شاخ مرکزی
- ۲- شاخه بری میان خالی

شاخه بری شاخ مرکزی اکثراً" در میوه جات گوشت دار استعمال میشود مانند سیب، ناک، بهی و غیره

- نهال جوان به اندازه ۱۱۰ سانتی متر بلند از سطح زمین قیچی و قطع میگردد
- در سال دوم سه یا چهار شاخ اساسی در درخت باقی مانده و دیگر تمامی شاخه ها قیچی میگردد؛ که شاخچه های مذکور خصوصیات ذیل را باید داشته باشد:
  - الف- هر شاخچه زاویه 45 درجه را نظر به تنه درخت بسازد
  - ب- در قسمت های مختلف محیط درخت قرار گرفته باشد(شمال، جنوب، شرق، و غرب)
  - ج- نظر به امتداد تنه درخت 7-15 سانتی از هم مصافه داشته باشد.
- شاخه های اساسی باید کوتاه گردد به اندازه باید کوتاه گردد که تنه درخت توسط شاخه های آن پوشیده شود و هیچ قسمت آن لچ نماند
- شاخچه های اطراف شاخه های اصلی در صورت قطع گردد که اگر بسیار غلو باشد و بالای یکدیگر سایه افکنده باشد در این صورت به اندازه های لازم قطع گردد.
- در سال سوم شاخه های مذکور نمو خوب کرده و هر شاخ 2-3 شاخ قوی در آن نمو میکند که یک تعداد شاخچه های ضعیف هم در اطراف آن نمو میکند. برای هر شاخ اینبار شاخه های اطراف منظم را انتخاب کرد؛ شاخچه هارا برای دفعه دوم نیز کوتاه میکنیم تا برای میوه گرفتن شاخچه های اطراف در آن نمو کند.
- در صورت داشتن جای کافی در درخت میتوان شاخچه ای ضعیف را برای میوه گرفتن نگاه کرد ولی اگر سایه زیاد میکرد و مزاحمت به شاخچه های دیگر کند قطع گردد
- به همین ترتیب همه ساله میتوان به منزل دادن درخت ادامه داد ولی متوجه باید بود که فاصله بین دو منزل کمتر از 70 سانتی نباشد. و اضافه از سه منزل برای درخت ضرور نیست.
- درخت باید شکل را به خود اختیار نماید که به تمام نقاط آن افتاب کافی برسد.
- هر سال شاخهای مرضی خشک، باید قطع گردد و همه ساله شاخه بری صورت بگیرد.

شاخه بری میان خالی:

این سیستم شاخبری در درختان خسته سنگی صورت میگیرد و این سیستم شاخه بری فاقد شاخ مرکزی است یا لیدر است.

در این سیستم قسم که قبلاً" در سیستم شاخه بری درختان میوه گوشتی ذکر گردید در سال اول نهال را به اندازه 80 سانتی متر از زمین قطع میکنیم ، در سال دوم سه الی چهار شاخه اساسی با خصوصیات که قبلاً" ارائه گردید انتخاب میکنیم و در سالهای بعدی برای همین شاخه های اساسی همه سال شاخه های اطراف را انتخاب میکنیم و شاخه مرکزی در این درختان قطع میگردد صرف برای همین 3-4 شاخ اطراف رشد میدهیم.

یادداشت: در درختان بادام شاخه های که گل میگیرند الی پنج سال قابلیت و توانائی بارداری را دارد و بعد از پنج سال این قابلیت را از دست میدهد و شاید خشک شود پس برای تجدید کردن این درختان باید به تدریج شاخه های کهنه آن قطع گردد. در صورت که درخت شاخه بری نشود امکان دارد که یک سال خوب حاصل بدهد ولی به سال قبلی این توانائی را از دست میدهد و درخت سال بر میشود. برای آنکه توازن میوه را نگاه کنیم باید همه ساله شاخه بری نمایم.

در حالت نورمال یک درخت باید هر سال به اندازه 50 سانتی متر نوده بزند. ولی بدبختانه که در یکتعداد مناطق افغانستان که باغداران شاخه بری نمیکند نمو در تشکیل نوده های نو بسیار بطی است.

شاخه هاییکه باید قطع شوند:

- 1- شاخه های که دارای زاویه خورد باشد یعنی کمتر از 40 درجه
- 2- شاخه های که زاویه بسیار کلان میداشته باشد واحتمال شکستن آن در زمستان یا در وقت میوه گرفتن باشد
- 3- شاخه های که بالای یک دیگر قرار گرفته باشد
- 4- شاخه های که باهم موازی بوده ودر آینده باعث مزاحمت یک دیگر میگردد.
- 5- شاخه های که مریضی داشته باشند
- 6- شاخه های که عمودی یابه طرف پائین نمو داشته باشد
- 7- شاخه های شکسته
- 8- شاخه های خشک و غلو که مانع داخل شدن شعاع افتاب به مرکز درخت میگردد

شاخه برای درخت سیب

استعمال کود درباغداری:

رشد مطلوب گیاه محصول حد اکثر کیفیت وکمیت مستلزم وجود مقدار کافی ومتعادلی از عناصر پر مصرف وکم مصرف در خاک است. هر نبات برای رشد ونمو خود ضرورت به مواد غذایی دارد ونباتات این مواد را از زمین جذب میکند. پس باید زمین به قدر کافی این مواد را در خود داشته باشد. ولی برای غنی ساختن وحاصلخیز کردن زمین دهاقین توسط انتقال پاروهای حیوانی، کودهای مختلف النوع به زمین میتواند در حاصلات خوداز لحاظ کمی وکیفی بهبود بخشد. در باغداری استعمال کود یوریا بسیار مهم است وباید همیشه در وقت وزمان مناسب به اندازه های مناسب استعمال گردد

اوقات مناسب استعمال کود:

بخاطر که درخت بتواند بشکل اعظمی از کود استعمال شده استفاده کند باید در وقت مناسب رشد نموی کود یوریا استعمال کند.

1- بهترین طریقه استعمال کود یوریا چند بار در یکسال استعمال گردد که همه دانشمندان به این شیوه موافقه دارند.

2- استعمال کود در اواخر بهار و اوایل تابستان در پختگی میوه و نوده های تازه رویده کمک میکند تا از یخ زدگی زمستان در آمان باشند.

3- بعد از جمع اوری میوه استعمال کود میتواند برای حاصل دهی در سال بعدی مؤثر باشد

4- در ماه عقرب نیز میتوان کود را استعمال نمود. زیرا بعد از یخ زدگی زمین یوریا به امونیم تبدیل شده به زرات خاک میچسبد که توسط باران و آبیاری از بین نمیرود. ولی بعد از سپری شدن دوره یخبندی در شروع بهار امونیم به نایتريت تبدیل شده و میتواند خیلی مؤثر واقع شود.

5- استعمال کود یوریا در بهار ضرورت نبات را زیاد مرفوع میسارد.

اندازه استعمال کود:

اندازه و مقدار کود نظر به نوع درخت، عمر و حاصلخیزی خاک فرق میکند.

بطور عموم در نهالهای که نمو بسیار قوی دارند استعمال کود توصیه نمیشود ولی در نهال های ضعیف برخلاف حتمی است.

سال اول 30-60 گرام یوریا

سال دوم 60-90 گرام یوریا

سال سوم 90-120 گرام یوریا

ولی یک فورمول دیگر نیز برای استعمال کود در نهالهای ضعیف میتوان استفاده کرد.

به اندازه 100 گرام برای هر نهال یک ساله کود یوریا استعمال میشود و به اضافه هر سال

100 گرام علاوه میگردد الی سال 10 که بعد از سال دهم میتوان این مقدار الی 1.5 کیلو در

هر سال برای هر درخت در چند دوره سال استعمال کرد.

طریقه های استعمال:

بهترین طریقه استعمال دوز معین در چند دوره به درخت بسیار مؤثر واقع شده است چونکه درخت میتواند حد

بخواهیم برای یک درخت 1.5 کیلو کود یوریا استعمال کنیم؛ بهتر

است که آنرا به چهار حصه مساوی تقسیم کرده و در 4 وقت مختلف به درخت استعمال کنیم.

بهترین طریق استعمال کود مخلوط کردن آن همراه با خاک است که کود را به شکل خوب با خاک مخلوط کرده تا به زرات خاک بچسبد و بعداً آبیاری گردد.

در صورتیکه امکانات مخلوط کردن کود همراه با خاک نباشد میتوان آنرا در اطراف درخت پاش داده و دفعتاً آبیاری کرد.

کنترل امراض و حشرات:

- درختان آسیب پذیری زیاد از انواع و اقسام امراض و حشرات دارند. و متأسفانه که در افغانستان به شکل درست در تحقیق و کنترل آن کدام اقدام و سروی صورت نگرفته که تعداد دقیق امراض و حشرات را معلوم نمایند.
- مرض عبارت از بر هم زدن سیستم نبات را گویند و یا بر آمدن نبات از حالت عادی به یک حالت غیر عادی. عاملین مرض در نباتات زیاد است از جمله میتوان قارچها، فنگسها، حشرات، ویروس و غیره را نام برد.
- گفته میشود که در طبیعت حشرات مفیده 70% و حشرات مضره 30% تخمین شده است.

طریقه های کنترل امراض و حشرات:

1- میخانیکی

2-زراعتی یا طبیعی

3- بیولوژیکی

4- کیمیاوی

1- کنترل میخانیکی: در این طریقه میتوان توسط انجام دادن عملیات زراعتی و کنترل توسط دست. که قلبه کردن زمین، شاخه بری، از بین بردن گیاه هرزه، سوختاندن و یا دور نمودن برگها، بسته نمودن کارتن به تنه درخت، و غیره طریقه های میباشند که ما میتوانیم مرض را بدون مصرف و استعمال ادویه کنترل نماییم

2- کنترل بیولوژیکی: در این نوع کنترل ما حشرات مضره را توسط حشرات مفیده شکار میکنیم. در این نوع کنترل به تحقیقات و لابراتوارهای زیاد ضرورت است که در کشور ما در شرایط فعلی انقدر مورد استعمال نیست. و دواپاشی های کیمیاوی زیاد باعث از بین رفتن حشرات مفیده نیز میگردد.

کنترل کیمیاوی: در این نوع کنترل از ادویه جات کیمیاوی (زهر) استفاده میشود. در صورت که مرض از کنترل میخانیکی و بیولوژیکی خارج شود. یعنی اگر مرض از 40 - 50% بالا برود در این صورت از ادویه جات کیمیاوی کار میگیریم. که انواع و اقسام مرض فرق میکند و همچنان ادویه جات کیمیاوی نیز به هر مرض فرق میکند که باید متوجه باشیم و هر دوا را در جایش استعمال کنیم.

تقسیم بندی ادویه جات:

تمام ادویه جات در زراعت به 3 دسته تقسیم میشوند:

برای گیاه هرزه-1-herbicides

مثلاً در پهن برگها ادویه (2-4 دی) و یا در گیاهان سوزنی برگ مثل جودر، یولاف، کبل و غیره میتوان از ادویه پوما استعمال کرد.

حشره کش-2-Insecticide

برای امراض فنگسی 3-Fungicides:

این ادویه برای امراض قارچی و فنگسی به کار میرود مانند امراض خاکسترک سیب وانگور محلول لایم سلفر، ویتیل سلفر و غیره .

تقسیم بندی حشره کشها:

حشره کشها به 3 دسته تقسیم میشوند:

- 1- سیستمیک که ادویه اولاً توسط نبات جذب شده و وقت که نبات تحت حمله حشره قرار بگیرد و از نبات مذکور استفاده کند بالای حشره تاثیر میکند. مثل ادویه میتاسیتاکس، امامکتین
- 2- تماسی: ادویه جات که توسط تماس مستقیم بالای حشره تاثیر میکند.
- 3- تنفسی: ادویه جات که توسط حشره تنفس شده و بالایش تاثیر میکند.

استعمال ادویه جات:

در وقت استعمال ادویه نکات ذیل را جداً باید در نظر گرفت:

- 1- ادویه از دسترس اطفال، حیوانات دور نگهداشته شود
- 2- در وقت انداختن ادویه در محلول پاش از تنفس نزدیک انسان جلوگیری بعمل آید.
- 3- در وقت استعمال ادویه باید لباس جداگانه (دریشی) دست کش، عینک، ماسک، کلاه استفاده شود.
- 4- در وقت استعمال ادویه از کشیدن سگرت، خوردن و نوشیدن به کلی جلوگیری شود.
- 5- ادویه پاشی در وقت باد صورت نگیرد و یا به سمت موافق آن صورت گیرد.
- 6- بعد از ختم کار تمام سامان آلات خوب شسته و پاک گردد.
- 7- آب و ادویه باقی مانده محلول پاش باید در جای گوشه دور از آب نوشیدنی دفن شود.
- 8- ادویه جات زراعتی باید نزدیک جات انسانی حیوانی و خوراکیه باب نباشد.
- 9- بعد از ادویه پاشی دست و روی با تمام بدن به صابون شسته شود.

مراحل ادویه پاشی:

از تجارب چندین ساله معلوم گردیده که ادویه پاشی درختان میوه به مراحل ذیل صورت میگیرد.

- 1 - مرحله استراحت: در ماه حمل و یا وقت از آن که نبات در حالت استراحت باشد (لایم سلفر).
- 2- مرحله دوم زمانی که درخت شروع به گل کردن کرد یعنی هنوز گل نکرده ولی پندک گلابی رنگ شده باشد. (میتایل پروتایان، فینول ریت، سایپر میتترین،)
- 3- مرحله سوم عبارت از تشکیل میوه است یعنی بعد از گل کردن که میوه تشکیل شود و یا تبدیل به غوره گردد و یا گلبرگها مکماً ریخته باشد. (سندافاس، سوپر ساید، لارسین و غیره)
- 4- مرحله چهارم ادویه پاشی بعد از مرحله سوم است که روز پانزدهم تکرار گردد.
- 5- مراحل دیگر در وقت ضرورت میتوان دواپاشی کرد.

اوقاتیکه ادویه پاشی باید صورت نگیرد

- 1- در وقت باریدن و یا احتمال باریدن
- 2- در وقت باد شدید
- 3- در وقت گرمی شدید (چاشت روز)

- 4- در وقت باز شدن گل
- 5- 20 روز قبل از چیدن میوه
- 6- قبل از وقفه مناسب 15 الی 20 روز
- 7- در جای بود و باش مردم و حیوانات

اوقات مناسب ادویه پاشی:

- 1- در هوای ملایم (صبح و یا دیگر)
- 2- نبودن باد و یا باد ملایم
- 3- 30 روز قبل از چیدن میوه
- 4- ادویه پاشی در زمستان در جریان روز صورت گیرد
ادویه پاشی در صورت بروز امراض و حشرات

ادویه پاشی علیه مور پت دار در غارن ولسوالی اشکاشم

امراض مهم در درختان:

- 1- خاکسترک: این مرض در اکثریت انواع از میوه ها مصاب میشود ولی خسارات زیاد را در باغهای انگور به بار میآورد و برای جلوگیری از این مرض پاشیدن سلفر مؤثر است
- 2- کرم نوده های نازک شفتالو: این کرمها برگ پندک و شگوفه درخت را متضرر میسازد و حتا میوه درخت را میتواند متضرر بسازد. بعد از چند روز این کرم میتواند تونل در نوده های نازک درخت ایجاد و نودها را پژمرده میسازد. این کرم ها زمستان را در درزهای درخت و یا بین برگهای پیچیده میگذرانند. و برای جلوگیری این مرض در شروع بهار قبل از برگ کردن دوا های حشرکش استعمال گردد.
- 3- کنه ها: موجودات زنده کوچک است که قابلیت دیدن را دارد و در یک فصل میتواند چند بار نسل دهد. این حشرات بالای برگها زندگی کرده و از شیر نبت تغذیه میکند. رنگ برگ درخت زرد شده و گرد و خاک بالای آن جمع میگردد گویا درخت تشنه باشد. در جلوگیری این

حشره بنام فالبینک بسیار مؤثر است و این کنه ها را میخورد که این یک کنترل بیالوژیکی خوب است. ولی در صورت ضرورت به دواپاشی هر حشره کش مؤثر واقع میشود. بالخصوص ادویه جات سیستمیک

4-مرض بلایت در گل بادام: این مرض زردالو راهم میتواند مصاب بسازد. در ساحات که رطوبت و باران زیاد باشد این مرض نیز زیاد است. این یک مرض قارچی است و در بهار وقت گل کردن داخل گل گردیده و گل‌های اغشته را بژمرده میسازد و به نوده ها میچسبند و رنگ نصولی را به خود میگیرد همچنان بالای نوده‌های نازک و پندک نمو کرده و باعث ترقیده گی ها میشود که بعداً از انجا مایع چسپناک خارج میشود

برای جلوگیری باید یک الی دو بار در وقت گل ادویه قارچ کش مؤثر استعمال گردد. چیچک: نقطه های پوست دار خورد بالی شاخهای درخت به خوبی مشاهده میشود که در اوایل بهار از مابین آن حشره زنده برآمده و درخت را متضرر میسازد. که برای جلوگیری این مرض باید بعد از گل ادویه های حشره کش استعمال گردد و در صورت لزوم 15 روز بعد دوباره تکرار شود.

شیشک ها: در درختان مختلف و اوقات مختلف سال میتوان این حشره را مشاهده نمود و در صورت که فیصدی حشره کم باشد احتیاج به تداوی ندارد. ولی در صورت ضرورت میتوان از ادویه جات مختلف حشره کش استفاده کرد.

آتشک : یک مرض قارچی است و برای جلوگیری آن باید قبل از شروع مرض اقدام شود و در هوا مرطوب یک روز بعد آن دواپاشی صورت بگیرد. ادویه جات مانند سلفر منحل یا ویت ابل سلفر، ریدینول، تاپسین و به همین شکل قارچ کشهای دیگر میتوان استفاده کرد

• **طریقه ساختن لایم سلفر:**

لایم سلفر که یک ادویه مؤثر در باغداریت از یک ترکیب چونه خام و پودر سلفر ساخته میشود. یک کیلو چونه آب نارسیده را در آب حل کرده و در یک ظرف آهنی بالای آتش گذاشته شود میتوان از پیپ ها دوسیره روغن استفاده کرد، آنرا از آب پرکرده و چونه را جوش بدهیم بعد از آن مقدار 2 کیلو پودر سلفر در آن بریزیم به شکل تدریجی آهسته آهسته مخلوط سلفر را توسط یک چوب شور داده شود تا باهم مخلوط شود. این مخلوط را برای یک ساعت جوش میدهم تا رنگ نصولی یا چای تیره سیاه را به خود بگیرد. بعداً این مخلوط را از یک تکه ممل یا جالی میده میکنیم که محلول بدست آمده را با 9 حصه آب یکجا میکنیم و دواپاشی میشود یعنی یک لیتر این محلول را با 9 لیتر آب یکجا میکنیم

رفع حاصلات و بسته بندی:

جمع آوری حاصلات نیز یکی از عملیات زراعتی بشمار میرود و مهم است. پس چند موضوع را باید در نظر گرفت.

1- در وقت و زمان درست باید رفع حاصل شود که این اصل در میوه جات مختلف و مناطق مختلف از هم فرق دارد.

2- در وقت جمع آوری دقت کامل شود تا پندکهای که برای میوه به سال آینده نمو کرده تخریب نشود.

3- میوه دست چین از درخت چیده شده و از فشار وزده شدن جلوگیری شود. زیرا میوه زده شده زود خراب شده و به بازار نمیرسد.

4- میوه‌های جمع‌آوری شده به شکل درست سورت شده و هر سورت آن در بسته بندی‌های جداگانه به بازار عرضه گردد که ارزش و قیمت میوه را در بازار بلند میبرد.

5- بسته بندی و صندوق کردن میوه طریقه‌های مختلف دارد که فعلاً در کشور ما از صندوقهای یا کرت‌های چوبی استفاده میکند. ولی در ممالک پیشرفته برای انتقال و بسته بندی میوه جات از کرت‌های کاغذی مختلف النوع استفاده میشود که امید است در آینده ما هم بتوانیم سیستم‌ها مدرن جهانی استفاده نماییم

بسته بندی بدو نوع است:

در داخل کرت‌ها یا صندوق‌ها.

در داخل کانتینر‌ها.

نخیره نمودن بداخل کرت‌ها

نخیره خانه عصری و مدرن

مارکیتنگ:

یک مسئله مهم دیگر عبارت از بازاریابی یا مارکیتینگ است که دقت باید شود تا جنس و نوع انتخاب شده مشتری در بازار دریافت گردد و یا هم امکانات انتقال، پروسس، و فروش آنرا در نظر گرفته باشیم تا در آینده به چنین مشکل دچار نشویم. پس پیدا کردن بازار (مارکیت) برای محصولات یک جز مهم باغداری بشمار میرود تا بتوانیم طبق ضرورت بازار جنس را به بازار عرضه نماییم.

ترتیب شده توسط سردار محمد دوست